

ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคัมศึกษา
ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

นายกิตติศักดิ์ วรสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974 - 584 - 527 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SOCIAL STUDIES TEACHERS' OPINIONS CONCERNING PROBLEMS
OF SOCIAL STUDIES INSTRUCTION IN THE
EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXTENSION PROJECT
SCHOOLS**

Mr.Kitisak Vajeesuvan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974 - 584 - 527 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา
สังคัมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

โดย

นายกิตติศักดิ์ วชิสุวรรณ

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมลสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์) อนุมัติบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาอุทกกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมลสิทธิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิटना อุทัยรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก้องแก้ว เจริญอักษร)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กิตติศักดิ์ วชิสุวรรณ : ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา
สังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา (SOCIAL STUDIES
TEACHERS' OPINIONS CONCERNING PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES INSTRUCTION
IN THE EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXTENSION PROJECT SCHOOLS)
อ. ที่ปรึกษา : ผศ.พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์, 111 หน้า ISBN 974-584-527-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียน
การสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านต่อไปนี้คือ การใช้หลักสูตร
เพื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอน นักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้แหล่งวิทยาการใน
ชุมชน

เรื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียน
การสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำไปสอบถามครูสังคมศึกษาซึ่งทำการสอนในโรงเรียน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดทำการ
สอนในปีการศึกษา 2533 จำนวน 110 คน การวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน
และด้านการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนเป็นปัญหาน้อย แต่ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น
ปัญหามาก

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C244013 : MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES
KEY WORD: : SOCIAL STUDIES TEACHERS/ PROBLEMS OF INSTRUCTION

KITISAK VAJEESUVAN : SOCIAL STUDIES TEACHERS' OPINIONS CONCERNING
PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES INSTRUCTION IN THE EDUCATIONAL OPPORTUNITY
EXTENSION PROJECT SCHOOLS. THESIS ADVISOR : ASIST.PROF. PIBULSRI
WASANASOMSITHI, 111 pp. ISBN 974-584-527-2

The purpose of this research was to study social studies teachers' opinions concerning problems of social studies instruction in the educational opportunity extension project schools concerning the following five aspects : the curriculum implementation for instruction, the teachers, the students, the instructional activities and the utilization of community resources.

The research instrument was a set of questionnaires asking for the social studies teachers' opinions concerning problems of social studies instruction constructed by the researcher and sent to 110 social studies teachers' in the educational opportunity extension project schools under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education which opened in the academic year 2533.

The study found that the social studies teachers' opinions concerning the problems in the curriculum implementation for instruction, the teachers, the students and the utilization of community resources were less serious but the problem concerning the instructional activities was very serious.

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา..... การสอนสังคมศึกษา
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เริ่มต้นและสำเร็จลงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแนะนำ
ตรวจและแก้ไขข้อบกพร่อง เป็นอย่างดียิ่งตลอดมาของผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมลสิทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ชี้แนะ ข้อคิดเห็น จึงขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง รองศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวิฑูถกุล
ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา อุทัยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ก่องแก้ว เจริญอักษร กรรมการสอบ ที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สิริวรรณ ศรีพหล อาจารย์ปรีชา นิพนธ์พิทยา
อาจารย์อนันต์ เอกเผ่าพันธุ์ อาจารย์พิไลลักษณ์ จำเมือง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สละเวลาให้
ความช่วยเหลือและแก้ไขในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูสังคมศึกษาในโรงเรียน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูล

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย ผู้มีอุปการะคุณ และบรรดาผู้ให้กำลังใจแก่
ผู้ทำวิจัยจนทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กิตติศักดิ์ วาสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	11
ความหมายของการขยายโอกาสทางการศึกษาและความเสมอภาค	
ทางการศึกษา.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	15
แนวทางการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	17
นโยบายการดำเนินงาน.....	17
วัตถุประสงค์.....	17
เป้าหมายการดำเนินงาน.....	18
หลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	19
รูปแบบการจัดการเรียนการสอน.....	19
หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน.....	20
แนวการจัดการศึกษา.....	21
การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการ	
ขยายโอกาสทางการศึกษา.....	22
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521	
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	22
หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	31
การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การนำเสนอข้อมูล.....	36
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	60
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	60
ตัวอย่างประชากร.....	60
วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	61
อภิปรายผลการวิจัย.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	77
 บรรณานุกรม	 79
 ภาคผนวก	 83
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	84
ภาคผนวก ข. รายชื่อโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ...	85
ภาคผนวก ค. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรสังคมศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	 88
ภาคผนวก ง. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา	94
 ประวัติผู้เขียน	 111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและร้อยละของครูสังคัมศึกษาจำแนกตามสถานภาพต่าง ๆ	37
2. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน	39
วิชาสังคัมศึกษาในโรงเรียนโครงการทางการศึกษา ในปัญหาด้าน การใช้หลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน	
3. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน	43
วิชาสังคัมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในปัญหาด้านครูผู้สอน	
4. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน	47
วิชาสังคัมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในปัญหาด้านนักเรียน	
5. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน	49
วิชาสังคัมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	
6. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน	52
วิชาสังคัมศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในปัญหาด้านการใช้แหล่งวิทยากรในชุมชน	